

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, såvitt propositionen avser jordbruksärenden.

Utskottet får härmed avge utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen den 3 januari 1959 avlåtna proposition nr 2 angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59, i vad propositionen avser framställningar berörande jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Beträffande den närmare utredningen i dessa ärenden får utskottet hänvisa till motsvarande punkter i ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 3 januari 1959 (bilaga 5 s. 13—25 och bilaga 11 s. 49—51).

Egentliga statsutgifter

Nionde huvudtiteln

F. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar

1:o) Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader. Å riksstaten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett förslagsanslag av 2 011 000 kr.

Skogs- och lantbruksakademien (skr. 29/8 1958) hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för verksamheten vid akademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisa ett särskilt driftkostnadsbidrag å 65 000 kronor avseende läsåret 1958/59. Förslaget innebär en höjning med 8 000 kronor jämfört med det särskilda bidrag som utgick för läsåret 1957/58.

Styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker (skr. 29/8 1958) hemställer, att Kungl. Maj:t måtte bevilja skolan ett särskilt driftkostnadsbidrag av 35 000 kr. för läsåret 1958/59. Till stöd härför åberopar skolstyrelsen ett vid framställningen fogat staförslag för sistnämnda läsår.

Lantbruksstyrelsen anför, att enligt styrelsens mening båda trädgårdsskolorna, i avbidan på att ställning toges till trädgårdsskoleutredningens betänkande, såsom hittills bör få fortsätta sin verksamhet under läsåret 1958/59. Då skolorna emellertid icke kan bedriva sin verksamhet i nuvarande omfatt-

ning utan extra driftkostnadsbidrag, förordar lantbruksstyrelsen, att de jämväl för nästa läsår kommer i åtnjutande av sådana bidrag. Styrelsen tillstyrker sålunda bifall till akademiens framställning om ett extra driftkostnadsbidrag för läsåret 1958/59 å 65 000 kr., då akademien saknar möjlighet att själv bestrida ifrågavarande driftunderskott. Det av styrelsen för trädgårdsskolan i Söråker upprättade förslaget till inkomst- och utgiftsstat för skolan för läsåret 1958/59 utvisar, att skolans huvudman, Västernorrlands läns landsting — därest det extra driftkostnadsbidraget skulle utgå med oförändrat belopp å 30 000 kr. — skulle behöva tillskjuta ett belopp av 71 000 kr. Till jämförelse må enligt lantbruksstyrelsen nämnas, att sistnämnda belopp med 5 400 kr. överstiger vad landstinget beräknats få tillskjuta för täckande av driftunderskottet för skolan under budgetåret 1957/58. Vid sådant förhållande tillstyrker lantbruksstyrelsen skolstyrelsens framställning om ett extra driftkostnadsbidrag å 35 000 kr.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för akademiens framställning — anfört följande.

»Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning att utöver de till lantbruksakademiens trädgårdsskola och Norrlands trädgårdsskola i Söråker för innevarande budgetår utgående statliga driftkostnadsbidragen särskilda dylika bidrag bör — i avbidan på ställningstagandet till trädgårdsskoleutredningens betänkande — utgå till dessa skolor även för läsåret 1958/59. Däremot kan jag icke tillstyrka någon höjning av ifrågavarande särskilda bidrag. Dessa bör sålunda för sistnämnda läsår utgå med oförändrade belopp av 57 000 respektive 30 000 kronor. Jag föreslår, att riksdagens medgivande inhämtas till att beloppen får bestridas ur det förslagsanslag, som för nu löpande budgetår anvisats till bidrag till driftkostnader för vissa lantbruksundervisningsanstalter.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer därför, att riksdagen må medgiva, att av det för budgetåret 1958/59 anvisade förslagsanslaget till Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader må till ytterligare bidrag å i det föregående angivna trädgårdsskolor för sagda budgetår tagas i anspråk ett belopp av sammanlagt högst 87 000 kronor.

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område

2:o) 7. Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd. Å riksstaten för budgetåret 1958/59 är under förevarande anslagsrubrik uppfört ett anslag av 100 000 kr.

Styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd hemställer i en av lantbruksstyrelsen med eget yttrande (skr. 20/8 1958) överlämnad framställning att till växtförädlingsverksamheten under år 1959 vid institutionen Balsgård för nästa budgetår anvisas ett statsbidrag av 219 000 kr.

Föreningsstyrelsen anför i framställningen bl. a., att växtförädlingsverksamheten vid Balsgård under år 1957 fortgått enligt uppgjorda program och i stort sett i samma omfattning som tidigare. Medan arbetsuppgifterna sålunda kan genomföras planmässigt, har det tyvärr, trots alla ansträngningar, visat sig ogörligt att från enskilt håll anskaffa tillräckliga driftsmedel. Trots att största möjliga sparsamhet iakttagits och att personalen i sin helhet redan under lång tid måst begränsas till den absolut nödvändiga, uppstod för kalenderåret 1957 ett driftsunderskott av ca 61 000 kr. För att erhålla medel för verksamheten har lån mot inteckningar i föreningens fastighet måst upptagas till ett belopp av 55 000 kr. liksom ett kortfristigt borgenslån å 20 000 kr. För verksamhetsåret 1958 måste, enligt föreningsstyrelsen, ett ännu större underskott förutses, för vilket täckning helt saknas.

Efter närmare redogörelse för föreningens framställning har *departementschefen* anfört följande.

»Genom beslut den 10 maj 1957 förordnade Kungl. Maj:t, att frågan om den av Föreningen för växtförädling av fruktträd bedrivna verksamheten vid Balsgård skulle tagas under övervägande av jordbrukshögskoleutredningen. Efter att ha undersökt olika möjligheter beträffande den lämpligaste framtida utformningen av denna verksamhet, hemställde högskoleutredningen i skrivelse den 16 juni 1958, att frågan måtte göras till föremål för en särskild utredning. Sedan Kungl. Maj:t lämnat sitt bifall härtill, tillkallade jag den 18 juni en utredningsman för att verkställa utredning rörande den organisatoriska utformningen av den fortsatta verksamheten vid Balsgårdsinstitutionen. I avbidan på utredningsmannens förslag bör föreningen — i överensstämmelse med 1958 års riksdagsbeslut beträffande statsstödet till denna under budgetåret 1958/59 — beredas möjlighet att fortsätta sin verksamhet. Såsom i det föregående redovisats har verksamheten emellertid under de senaste åren lämnat betydande underskott, vilket framkallat en likviditetskris med svårigheter för föreningen att, bland annat, utbetala löner till den fast anställda personalen. Till största delen har underskotten under åren 1957 och 1958 måst täckas genom upplåning dels i form av ett inteckningslån å 55 000 kronor, dels i form av ett kortfristigt borgenslån å 20 000 kronor. Enligt vad jag under hand erfarit har borgenslånet numera inlösts, medan inteckningslånet kvarstår. Från föreningen har uppgivits, att densamma anser sig ha möjligheter att på allmänna kreditmarknaden upptaga ett ytterligare lån å 50 000 kronor. För att föreningen skall kunna hålla verksamheten i gång ungefärligen i nuvarande omfattning fram till ingången av nästa budgetår synes ett belopp av cirka 115 000 kronor behöva tillskjutas. Då jag förutsätter, att härav 50 000 kronor kan täckas genom upptagande av omförmälda nya lån, skulle ytterligare 65 000 kronor erfordras.»

Utskottet. Utskottet, som finner det från flera synpunkter önskvärt att utredningen rörande verksamheten vid Balsgård kan avslutas så snart detta befinnes möjligt, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av frukträd* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett anslag av 65 000 kronor.

I. Skogsväsendet

3:o) 4. **Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader.** Å riksstaten för budgetåret 1958/59 är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 7 710 000 kr., som av skogsstyrelsen fördelats mellan skogsvårdsstyrelserna samtidigt med att inkomst- och utgiftsstaten fastställts för styrelserna. För att möta kostnadsökningar under år 1958 företog skogsstyrelsen en höjning av biträdestaxorna den 1 april 1958. Vid förutnämnda anslagsfördelning och statfastställelse utgick ämbetsverket från den beräknade inkomstnivån efter sagda taxehöjning.

Sedermera har emellertid vid 1958 års B-riksdag beslut fattats om ändrade lönegradsplaceringar för bl. a. skogsvårdsstyrelsernas olika länsskogvaktartjänster, vilket medfört automatiska ökningar av såväl skogsvårdsstyrelsernas avlöningsutgifter som deras omkostnader under innevarande budgetår.

Skogsstyrelsen (skr. 10/11 1958) hemställer, att å tilläggsstat för budgetåret 1958/59 anvisas 150 000 kr. för att täcka de på grund av berörda lönegradsförändringar uppkomna kostnadsstegringarna å skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag.

Departementschefen har — efter närmare redogörelse för skogsstyrelsens framställning — anfört följande.

»Den räknat från och med den 1 juli 1958 genomförda lönegradshöjningen för viss personal vid skogsvårdsstyrelserna, nämligen för förste länsskogvaktare, länsskogvaktare och biträdande länsskogvaktare, medför för dessa styrelser direkt och indirekt en ökad utgiftsbelastning under innevarande budgetår med sammanlagt cirka 150 000 kronor. Enligt min mening bör sagda kostnadsökning till stor del kompenseras genom en snar höjning av styrelsernas biträdestaxor. Med hänsyn till att halva budgetåret redan förflutit och till att berörda kostnader delvis hänför sig till den skogligen yrkesutbildningen vill jag emellertid förorda att ett belopp av 75 000 kronor anvisas å tilläggsstat såsom bidrag till täckande av skogsvårdsstyrelsernas ifrågavarande utgiftsökningar.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts anslagsäskande och hemställer,

att riksdagen må till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

4:o) 6 a. Vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar, m. m. I en inom skogsstyrelsen — med anledning av ett av jordbruksdepartementet under hand givet uppdrag — upprättad promemoria, vilken överlämnats till departementet den 9 december 1958, framlägges vissa förslag till åtgärder för att i sysselsättningsskapande syfte intensifiera den skogsvårdande verksamheten och skogsvägbyggnadet å skogar under skogsvårdslagen.

Inledningsvis anföres i promemorian, att stöd av statsmedel redan nu utgår till vissa skogliga arbeten såsom ett led i verksamheten att bekämpa arbetslöshet. Sålunda har arbetsmarknadsstyrelsen ställt medel till skogsstyrelsens förfogande, med vilka utföres röjning m. m. såsom statligt beredskapsarbete. Som förutsättning för bidrag gäller härvid, att åtgärden ej kan stödjas med bidrag från de normala skogliga anslagen och att för arbetena anlitas, fränsett arbetsledare, enbart arbetskraft som hänvisats av arbetsmarknadsorganen.

I promemorian föreslås därefter vissa åtgärder, vilka lämpligen skulle kunna vidtagas om arbetsmarknadsläget skulle ge anledning till en sådan ökning av verksamheten med skogliga åtgärder inom det enskilda skogsbruket, som syftar till att icke bara bereda ökade sysselsättningsmöjligheter för de arbetslösa utan också till att motverka uppkomst av ytterligare arbetslöshet.

Den ytterligare medelsanvisning, som för innevarande budgetår skulle erfordras å driftbudgeten för genomförande av de föreslagna åtgärderna, har inom skogsstyrelsen beräknats till sammanlagt 7 650 000 kr. Av detta belopp hänför sig 1 000 000 kr. till statens skogsförbättringsanslag, 5 800 000 kr. till anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo, 750 000 kr. till anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. samt 100 000 kr. till skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag.

I fråga om medelsbehovet under de lånefonder, som kan komma att beröras av en intensifiering av här ifrågavarande verksamhet, anför skogsstyrelsen, att det såvitt nu kan bedömas ej synes föreligga något aktuellt behov att förstärka statens skogslånefond. Däremot anser skogsstyrelsen synnerligen önskvärt att skogsväglånefonden förstärkes. I detta sammanhang hänvisar skogsstyrelsen till en av styrelsen den 10 november 1958 ingiven framställning, vari hemställes bl. a., att till sistnämnda lånefond å tilläggsstat för innevarande budgetår anvisas ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Skogsstyrelsen anför vidare, att de angivna medelsbeloppen beräknats utifrån den förutsättningen, att bidrag visserligen skulle beviljas efter behovsprövning, men att härvid hänsyn skulle tagas även till skogsägarens behov av sysselsättning för egen del samt för av honom redan anställda.

En närmare redovisning av skogsstyrelsens ifrågavarande promemoria återfinnes å s. 19—22 i propositionen.

I yttrande över skogsstyrelsens den 9 december 1958 avgivna promemoria anför *arbetsmarknadsstyrelsen* i huvudsak följande.

Det är under nuvarande konjunkturavmattning av stor betydelse från arbetsmarknadssynpunkt att en ökning av verksamheten med skogsvårdsarbeten och skogsvägbyggnad icke hindras genom bristande tillgång på medel för statsbidrag till verksamheten. Styrelsen tillstyrker därför de anslagsäskanden som av skogsstyrelsen framställts i föreliggande PM.

I samband med sin anhållan om utökning av statens skogsförbättringsanslag har skogsstyrelsen föreslagit, att under tider, som Kungl. Maj:t fastställer, bidrag från anslaget i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen må kunna utgå även till utförande av sådana skogsvårdsåtgärder, som ej eljest stödes med statsbidrag. När läget på arbetsmarknaden motiverade stödåtgärder, skulle anslagsmedlen därigenom kunna utnyttjas bl. a. för åtgärder liknande de som nu utföres med anslag anvisade av arbetsmarknadsstyrelsen.

Då syftet med förslaget — att vid sidan av sistnämnda arbeten bereda tillgång till sysselsättningsarbeten inom skogsvården — i viss utsträckning torde kunna tillgodoses genom den föreslagna ökningen av nuvarande statsbidragsverksamhet utan ändring i gällande författningar, bör, enligt styrelsens mening, i första hand denna utväg utnyttjas jämsides med skogsvårdsarbeten i form av beredskapsarbeten — som visat sig vara en lämplig och framkomlig väg — för att öka sysselsättningen. Den föreslagna utvidgningen till nu icke statsbidragsberättigade företag synes tills vidare böra anstå i avvaktan på att ytterligare erfarenheter vinnas i fråga om de nu pågående skogsvårdsarbetena för arbetslösa.

I en senare promemoria har *skogsstyrelsen* den 19 december 1958 gentemot arbetsmarknadsstyrelsen invänt, att möjligheterna att utöka verksamheten i samband med statens skogsförbättringsanslag redan under innevarande budgetår är ytterst begränsade, om bidragsbestämmelserna ej ändras. Enligt skogsstyrelsen torde nämligen alla föreliggande och enligt nuvarande bestämmelser kvalificerade ansökningar om bidrag för återväxtåtgärder kunna tillgodoses med redan anvisade anslagsmedel. En ökad verksamhet måste därför huvudsakligen inriktas på den andra verksamhetsgrenen, som kan stödjas med förevarande anslagsmedel, nämligen skogsdikning. Helt andra möjligheter till ökad sysselsättning inom skogsvården skulle öppnas redan innevarande budgetår genom sådan tilläggsbestämmelse i kungörelsen rörande statens skogsförbättringsanslag, som föreslagits i skogsstyrelsens förut omförmälda promemoria av den 8 december 1958.

I en den 18 december 1958 inhämtad skrivelse har *generaldirektören och chefen för domänstyrelsen* bl. a. anfört, att domänverket, trots de synnerligen ogynnsamma avsättningsförhållandena för virke för nästkommande år, anser sig enligt domänstyrelsens generalförslag för år 1959 kunna vidta sådana åtgärder, att den fast anställda arbetskraften skall ha arbete under vintern och att sysselsättningsmöjligheterna under övriga delar av året skall bli ganska goda för dem, som brukat arbeta hos domänverket.

I skrivelsen uttalas vidare, att domänstyrelsen anser det självfallet att, sedan domänverket sålunda planlagt sysselsättningen för nästa år så långt med egna krafter är möjligt, de objekt för beredskapsarbeten, som verket kan erbjuda, skall ställas till allmänt förfogande. Generaldirektören erin-

rar därvid om att diskussioner i förevarande avseende sedan våren 1958 förts med arbetsmarknadsstyrelsen och under hösten också med jordbruksdepartementet. Enligt vad som anföres i skrivelsen, kommer domänverket att under innevarande vinter försöksvis igångsätta ett antal skogsvägbyggnader till en kostnad av 1,8 milj. kr., närmast för att skaffa erfarenhet om möjligheterna att till kommande år — delvis genom nya byggnadsmetoder — anskaffa beredskapsobjekt för vinterarbeten. Vidare inventeras omedelbart alla vägföretag, som kan igångsättas innevarande vinter med hänsyn till befintliga planer m. m. Särskilt överväges därvid möjligheten att utföra förstärknings- och förbättringsarbeten å befintliga vägar. Därjämte sker omedelbart en inventering av de husbyggnadsarbeten av alla slag, som kan igångsättas i januari månad och utföras i vinter. Domänstyrelsen avser att söka färdigställa största möjliga antal vägplaner för möjliggörande av igångsättande av vägföretag som beredskapsarbeten på kronans skogar från instundande sommar och senare. Angivna arbeten bör enligt generaldirektören bekostas av andra medel än domänverkets, vilket arbetsmarknadsstyrelsen skulle under hand förklarat sig införstådd med.

Departementschefen har anfört följande.

»I nuvarande läge på arbetsmarknaden är det angeläget att än mer öka de statliga insatserna för igångsättande och genomförande av skilda slag av skogliga arbeten. Med hänsyn härtill vill jag föreslå, att särskilda medel ställes till skogsstyrelsens förfogande för bidrag till sådana vägbyggnadsarbeten å enskilda skogar som anses önskvärda och lämpliga att utföra i sysselsättningsfrämjande syfte. Emellertid är det av betydelse att i samma syfte kunna intensifiera anläggandet av skogsbilvägar även å kronans skogar och å de ecklesiastiska skogarna. Av denna anledning anser jag mig böra förorda att medel i detta sammanhang skall genom anslagsanvisning över budgeten ställas till förfogande jämväl för sysselsättningsstödjande åtgärder av sistberört slag. Den sammanlagda medelsanvisningen för nu angivna ändamål — vilken torde böra ske under ett å tilläggsstat II till gällande riksstat upptaget nytt reservationsanslag, förslagsvis benämnt Vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar, m. m. — föreslår jag till 5 000 000 kronor.

Det föreslagna nya anslaget, som får anses ha tillfällig karaktär, bör avräknas mot automobilskattemedlen och disponeras av vederbörande myndigheter — efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen — uteslutande till vägbyggnadsarbeten i sysselsättningsfrämjande syfte. För medelsdispositionen skall gälla de särskilda bestämmelser och villkor i fråga om arbetsföretagens lokalisering, anlåtande av arbetskraft m. m. som arbetsmarknadsstyrelsen finner erforderliga från arbetsmarknadspolitiska synpunkter.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att senare på grundval av från arbetsmarknadsstyrelsen, skogsstyrelsen, domänstyrelsen, andra statliga skogsförvaltande myndigheter ävensom ecklesiastiska myndigheter inhäm-

tade uppgifter bestämma hur nyssnämnda belopp av 5 000 000 kronor skall fördelas på de olika berörda myndigheterna. Medlen i fråga bör i allt väsentligt tagas i anspråk endast för anläggandet av skogsbilvägar i Norrland och angränsande områden.

För bidragsgivningen till väganläggningar å enskilda skogar bör samma bestämmelser gälla som för bidragsverksamheten med medel från det ordinarie riksstatsanslaget Vägbyggnader å skogar i enskild ägo. Beträffande de medel som skall ställas till ecklesiastiska myndigheters förfogande torde Kungl. Maj:t få meddela erforderliga särskilda föreskrifter.

Såsom ett komplement till den här föreslagna särskilda medelsanvisningen till vissa vägbyggnader å enskilda och statliga skogar, m. m. synes behöfligt att förstärka skogsväglånefondens kapital. Det är av vikt att söka undvika att såsom sysselsättningsobjekt lämpliga skogsvägarbeten i vissa fall förhindras eller fördröjes på grund av brist på lånemöjligheter — ofta avseende kortfristiga lån — för den eller dem som avser igångsätta arbetena. Jag förordar därför att sagda fond erhåller ett kapitaltillskott av 1 000 000 kronor.

Någon förstärkning av skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag i samband med en intensifierad utbyggnad av skogsbilvägarna är jag icke beredd föreslå. Ej heller vill jag förordna någon särskild tilläggsstatsanvisning under riksstatens nionde huvudtitel i syfte att öka sysselsättningsmöjligheterna i fråga om skogsvårdsarbeten. Ehuru jag är synnerligen angelägen att dylika arbeten skall kunna komma till stånd i all den utsträckning som kan finnas möjlig, anser jag nämligen för min del det vara lämpligast att de härför erforderliga medlen alltjämt utgår från femte huvudtitelns anslag till bekämpande av arbetslösheten. Någon medelsförstärkning under statens skogsförbättringsanslag och anslaget Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. finner jag mig sålunda ej kunna tillstyrka. Till normalt icke statsbidragsberättigade åtgärder har arbetsmarknadsmyndigheterna möjlighet att från sagda arbetslöshetsanslag utbetala statsstöd med 25 procent av kostnaderna. Jag förutsätter att dessa möjligheter kommer att även i fortsättningen utnyttjas så långt det kan finnas erforderligt och rimligt vad gäller alla slag av skogsvårdsåtgärder, vilka enligt gällande regler ej kan främjas med bidrag från ordinarie riksstatsanslag.

I detta sammanhang vill jag erinra om att Kungl. Maj:t genom beslut den 19 december 1958 medgivit överskridande av anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. för att därigenom giva skogsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen möjlighet att anordna skoglig kursverksamhet för inom skogsbruket och lantbruket friställd arbetskraft. Nyssnämnda dag har Kungl. Maj:t även, i syfte att stimulera deltagandet i vissa av hushållningssällskap anordnade kurser för arbetslösa lantarbetare, medgivit, att till deltagare i dylik kurs må, utöver de förmåner som hittills utgått, tills vidare utbetalas arbetspremier med ett belopp av högst 5 kronor för dag i den mån kostnaden härför kan täckas av hushållningssällskapet tillkommande inkomst av arbete, som utförts vid kursen.»

Utskottet. Med hänsyn till angelägenheten av att de av departementschefen berörda åtgärderna i sysselsättningsfrämjande syfte kommer till stånd och enär utskottet finner den föreslagna medelsanvisningen väl avvägd i betraktande av den föreliggande situationen på arbetsmarknaden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar, m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Kapitalinvesteringar

V. Statens utlåningsfonder

5:o) 9 a. Lånefonden för insamling av skogsfrö. Vid 1949 års riksdag (prop. 2; rskr. 21) beslöts inrättandet av en statlig lånefond, benämnd lånefonden för insamling av skogsfrö. Såsom kapital för fonden har å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49 anvisats ett investeringsanslag av 500 000 kr., å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 ett investeringsanslag av 100 000 kr. samt å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1955/56 ett investeringsanslag av 400 000 kr.

Vid utgången av budgetåret 1957/58 förelåg å fonden ett outnyttjat belopp av 20 000 kr.

Skogsstyrelsen (skr. 10/11 1958) hemställer, att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår skall till fonden anvisas ett investeringsanslag av 500 000 kr.

Skogsstyrelsen erinrar om att styrelsen i sin anslagsskrivelse för nästa budgetår hemställt om en förstärkning av ifrågavarande fond med 500 000 kr. Enligt vad som då kunde bedömas skulle något tillskott av medel till fonden redan innevarande budgetår icke vara behövt. Sedermera har det emellertid enligt styrelsen visat sig, att kottillgången detta budgetår blir så pass stor, att ett tämligen omfattande lånebehov gjort sig märkbart. Från skogsvårdsstyrelsehåll har inkommit framställningar om frölån till belopp, som tillsammans redan överstiger tillgången på medel i fonden. Ytterligare låneframställningar är att förvänta. Styrelsen anför, att det är utomordentligt angeläget, att skogsvårdsstyrelserna beredes ekonomiska möjligheter att tillgodose sitt behov av frö, när tillfälle därtill yppas. I sammanhanget framhålles, att statens skogsforskningsinstitut vid en nyligen verkställd bedömning av behovet av skogsvårdsåtgärder i landet utgått från att en kraftig intensifiering och uppräckning av fröinsamlingsverksamheten skall komma till stånd. De nu aktuella lånebehoven avser icke blott medel

till direkta fröanskaffningskostnader innevarande vinter utan i viss utsträckning jämväl medel till klängning av kott, som insamlats under närmast föregående budgetår, då kotttillgången var mycket god och skogsvårdsstyrelserna så långt resurserna räckte sökte utnyttja alla insamlingsmöjligheter. Ett tillgodoseende av föreliggande lånebehov nödvändiggör, att den tidigare för nästa budgetår begärda förstärkningen av frölånefonden kommer till stånd redan innevarande budgetår. Styrelsen anmärker, att en omedelbar förstärkning av fonden synes vara av betydelse jämväl ur synpunkten att kunna under vintern skapa sysselsättning med kottplockning för inom skogsbruket yrkesverksamma, vilka på grund av vikande konjunkturen blivit utan arbete.

Departementschefen har anfört följande.

»I överensstämmelse med de synpunkter skogsstyrelsen framfört, bör skogsvårdsstyrelserna — med tanke på de betydande skogsodlingsinsatser som det även av arbetsmarknadsskäl är angeläget att åstadkomma mångenstädes i landet — beredas möjligheter att när tillfälle därtill yppas tillgodose sitt behov av frö ej blott för den närmaste odlingssäsongen utan även för något längre tid. Den rikliga tillgången på kottar innevarande vinter får antagas komma att utnyttjas av skogsvårdsstyrelserna så långt detta befinnes möjligt. Det bör då tillses, att medeltillgången i lånefonden för insamling av skogsfrö ej är så knapp att insamlingsmöjligheterna därigenom försvåras eller begränsas. Enär den nu föreliggande behållningen i fonden befinnes vara så ringa, att fonden måste tillföras ytterligare medel för att i skälig omfattning kunna fylla sitt ändamål, vill jag förorda ett kapitaltillskott till densamma av den storleksordning skogsstyrelsen föreslagit, nämligen 500 000 kronor. Sagda belopp bör anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.»

Utskottet. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag och hemställer, att riksdagen må till *Lånefonden för insamling av skogsfrö* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

6:o) 9 b. *Skogsväglånefonden.* Under hänvisning till vad som anförts under punkten 4:o hemställer utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att riksdagen må till *Skogsväglånefonden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

7:o) *Uppskjuten fråga.* Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande den i propositionen under punkt 5 upptagna frågan om Bygg-

nads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor m. m., vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 29 januari 1959

På jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Lage Svedberg*, Nord*, Jon Jonsson, Sigfrid Larsson, Bertil Andersson, Eskilsson, Hjalmar Nilsson, Nils Hansson, Hermansson och Mossberger;

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Gustafson i Dädesjö, Hæggbloom*, Svensson* i Ljungskile, Östlund, Lindström, fru Lindskog, herrar Franzén i Motala, Nilsson i Lönsboda och Carbell.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer

Vid punkterna 2:0—4:0 av herr Nils Hansson.